

ادبیات فارسی

۱- معنای مقابل همه واژگان گزینۀ صحیح است.

(۱) آبنوس (درختی با چوب سیاه) - فراز آمدن (دیر رسیدن) - جولقی (درویش)

(۲) سفاهت (نادان) - تاب (پیچ و شکن) - نثار (افشاندن)

(۳) بادپا (شتابنده) - انبان (کیسه بزرگ) - ردا (زیرپوش)

(۴) مایه (دارایی) - اشرف (افراشته‌تر) - هرآ (غوغا)

۲- تمام معانی کدام واژگان صحیح است؟

(الف) قلا کردن: کمین کردن، شیطنت کردن

(ب) چنبره: حلقه، گردن‌بند

(ج) موزون: هم‌آهنگ، خوش‌نوا

(د) بیرق: درفش، علم

(هـ) عصیان: نافرمان، گناهکار

(و) خایب: ناامید، خشمگین

(۱) د - ب - ج (۲) ب - الف - هـ (۳) و - ج - الف (۴) هـ - و - د

۳- معنای چند واژه در برابر آن درست است؟

« فراغت (آسوده) - پدram (شاد) - تقریظ (ستودن) - مشیت (تدبیر) - مرقه (راحت) - لهو (موسیقی) - فضل (نیکویی) - کله (بالای کمر) - جاه

(درجه)»

(۱) سه (۲) چهار (۳) پنج (۴) شش

۴- موضوع هر دو اثر گزینۀ یکسان است.

(۱) جوامع الحکایات و لوامع الروایات - سه دیدار

(۲) هم‌صدا با حلق اسماعیل - روضه خلد

(۳) زندان موصل - شلوارهای وصله‌دار

(۴) مرصادالعباد من المبدأ الی المعاد - اسرارنامه

۵- کدام بیت فاقد غلط املایی است؟

(۱) پرهندی همه از ظلمت این نفس لعیم / گر از او یک نظری فضل بتابند بهار

(۲) دلم امید فراوان به وصل روی تو داشت / ولی اجل به ره عمر رهزن امل است

(۳) کعبه یارم خرابات است و اهرامش، قمار / من همان مذهب گرفتم پارسایی چون کنم؟

(۴) گر خطا گفتم و مغلوب و پراکنده، مگیر / ور بگیری تو مرا بخت نوم افزایی

۶- در گروه واژه‌های زیر چند غلط املایی وجود دارد؟

«عزاز خالق - مذلت طین - ثمره معین - رشحه یم - بازوی همیت - هزار مثغال زر - اندک مایه ظیعت - جمع‌کننده ازداد - شیر آغوز -

آراستن محمل - نفایس خزاین غیب - صورتک قوال - لحجه غلیظ - قیافه یغور»

(۱) دو (۲) پنج (۳) چهار (۴) سه

۷- کدام عبارات دارای غلط املایی‌اند؟

(الف) مخایل نفع آن هرچه ظاهرتر مشاهده کردند و هر روز قربت و منزلت وی می‌افزود.

(ب) چون پادشاه اسرار خویش را بر این نسق عزیز و مستور داشت، در دل‌های عوام مهیب بود.

(ج) خردمند اگر به زور و قوت خویش ثغت تمام دارد، تکیه بر عدت و شوکت خویش روا نبیند.

(د) آتش فراق تو به آب وصال او تسکینی دهد پس تدبیری اندیش که متضمن فراق باشد.

(۱) ب - الف (۲) د - ج (۳) الف - د (۴) ج - ب

۸- در کدام بیت هر دو آرایه «تشبیه» و «تشخیص» یافت نمی‌شود؟

(۱) خاقانی‌ای که بسته بادام چشم توست / چون پسته بین گشاده دهان در برابرت

(۲) گل ز باغ رخت آن کس چیند / که چو گل زر ترش در دهن است

(۳) صبر و دل و دین ما جمله ز ما بستند / روح مجرد بماند، دامن دل برگرفت

(۴) در کوی عشق دیوی و دیوانگی است عقل / بی‌عقل کو ز عشق ملامت گزین گریخت

۹- آرایه مقابل کدام بیت نادرست است؟

- (۱) نیش مژگان چنان زدی به دلم / که سر نیش در جگر بشکست (تشبیه - کنایه)
(۲) خاقانی از تو دارد هر دم هزار درد / آخر از آن هزار یکی را دوا فرست (تناقض - اغراق)
(۳) رسول من سوی تو باد صبحدم باشد / از این قبل نفس باد صبحدم سرد است (حسن تعلیل - تشخیص)
(۴) رخس شوخی مران که عالم را / طاققت ضربت دوال تو نیست (مجاز - تلمیح)

۱۰- آرایه‌های «مجاز - ایهام - حس آمیزی - جناس» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

- (الف) گر از آن سنبل گلجوی سمن فرسا نیست / چیست این بوی دلاویز که با باد صباست؟
(ب) آن هندوی سیه که تواش بند کرده‌ای / بسیار قلب صف شکنان کو شکسته است
(ج) از دهر غدربیشه وفایی نیافتم / وز بخت تیره‌رای صفایی نیافتم
(د) اگر شورم کنی و تلخ گویی / چو طوطی شکرّت شیرین جواب است

- (۱) د - ب - ج - الف (۲) د - ج - الف - ب (۳) ب - الف - د - ج (۴) ب - ج - د - الف

۱۱- آرایه‌های بیت زیر کدامند؟

«چو تو در خنده شیرین دو چاه از ماه بنمایی / مرا در گریه تلخم دو دریا بر زمین ریزد»

- (۱) حس آمیزی - تشبیه - تناقض - اغراق
(۲) استعاره - حس آمیزی - اغراق - تضاد
(۳) تشبیه - استعاره - تضاد - حس آمیزی
(۴) مجاز - اغراق - تشخیص - تضاد

۱۲- در همه عبارات به استثنای همه واژه‌های «وندی»، «مرگب» و «وندی - مرگب» به کار رفته است.

- (۱) توالی همین کلمات در متن، در هم‌نشینی با یکدیگر، ایجاد مفهومی متفاوت کرده است.
(۲) در این لغت‌نامه اصطلاحات زبان‌شناسی، موجودیت گذشته و حال زبان از هم تفکیک نشده است.
(۳) هرکدام از آرای پژوهشگران ساختگرا نشانگر تلاش برای نمایش درهم‌تنیدگی متن است.
(۴) هر اثر ادبی، روستاخی در پیوند با تصویرهای بلاغی دارد که با بن‌مایه آن در ارتباط است.

۱۳- تعداد وابسته‌های پیشین و پسین عبارت زیر به ترتیب کدام است؟

«آثار او با مطالعات ساختارشناسی در ادبیات پیوند داشت. طرح مسئله تمایزها در بررسی و مطالعه زبان و در صدر همه آن‌ها، تمایز گفتار و

زبان، تمایز دال و مدلول و بررسی محور جان‌نشینی و هم‌نشینی از مهم‌ترین سرفصل‌های نظریات اوست.»

- (۱) ۱۴-۱ (۲) ۱۶-۱ (۳) ۱۴-۲ (۴) ۱۶-۲

۱۴- معنای فعل «گرفتن» در کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) مادرش هم ز آن نسق گفتن گرفت / در وصف لطف حق سفتن گرفت
(۲) نگرفت در تو گریه حافظ به هیچ روی / حیران آن دلم که کم از سنگ خاره نیست
(۳) سخن در احتیاج ما و استغنائی معشوق است / چه سود افسونگری ای دل که در دلبر نمی‌گیرد؟
(۴) مدم دم تا چراغ من نمیرد / که در موسی دم عیسی نگیرد

۱۵- تعداد جمله مرگب در کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) گاهی لبش گزیده و گاهی به یاد او / آن می که وعده کرد ز دستش مزیده‌ام
(۲) در آغوش دو عالم غنچه زخمی نمی‌گنجد / هجوم آورده بر دل‌ها ز بس تاراج مژگانش
(۳) دردی شگرف دارد دل در غم تو دائم / در زلف تو ندانم تا جان چه کار دارد؟
(۴) فتنه را بر سر گرفتم چون سرکار از تو داشت / عقل را در پا فکندم چون به فرمانت نبود

۱۶- کدام گزینه درباره شعر زیر نادرست است؟

«خود سراپردۀ قدرش ز مکان بیرون بود / آن که ما در طلبش جمله مکان گردیدیم

گفته بودیم به خوبان که نباید نگریست / دل ببردند و ضرورت نگران گردیدیم»

- (۱) استفاده از بدل (۲) کاربرد فعل ماضی ساده و بعید (۳) واژه مشخص شده نهاد است (۴) به کار رفتن قید در جمله پایانی

۱۷- مفهوم عبارت «کلُّ اِنَاءٍ يَتَرَشَّحُ بِمَا فِيهِ» از کدام ابیات برمی آید؟

الف) چون گور کافران ز درون پر عفونتند / گرچه برون به رنگ و نگاری مزینند

ب) راز او در عشق او پنهان نماند تا مرا / روی زرد و آه سرد و دیده گریان بود

ج) روی اگر پنهان کند سنگین دل سیمین بدن / مشک غماز است نتواند نهفتن بوی را

د) رازی که بود پرده‌نشین همچو اشک من / مژگان شوخ چشم به مردم نشسته گفت

ه) همچو شانه بسته هر تاره مویی مشو / همچو آینه درون تاری برون روشن مباش

۱) ب - ج ۲) د - ب ۳) ه - الف ۴) الف - ج

۱۸- ویژگی شهدا در رباعی زیر در کدام بیت تکرار شده است؟

«از چنبر نفس رسته بودند آن‌ها / بت‌ها همه را شکسته بودند آن‌ها

پرواز شدند و پر گشودند به عرش / هر چند که دست بسته بودند آن‌ها»

۱) شد عقل ما عقیم ز بس با تغافلیم / فریاد از این تغافل و عقل عقیم ما

۲) چون فضل تو شد ناظر چه باک ز بی‌باکی؟ / چون ذکر تو شد حاضر چه بیم ز نسیان‌ها؟

۳) درد این باد هوا در تن هر کس که شود / هست دردی که به‌جز سوختنش درمان نیست

۴) هین که عالم سر به سر طوفان ناهلان گرفت / رخ سوی عصمت سرای نوح پیغمبر نهید

۱۹- بیت «میندار این شعله افسرده گردد / که بعد از من افروزد از مدفن من» با کدام بیت تناسب معنایی ندارد؟

۱) گر پس از مرگ قدم بر سر خاکم بنهی / استخوانم ز لحد رقص کنان برخیزد

۲) مردم و از دلم نرفت آرزوی جمال او / وه که ز مرگ هم نشد در ره عشق، چاره‌ام

۳) برو تاریخ این دیر کهن از یادگاران پرس / به هر زادن فلک آوازه مرگی دهد با ما

۴) در کمان آتش به زیر پای دارد تیر راست / عاشقان را آرمیدن در لحد مقدور نیست

۲۰- پیام عبارت «از آسمان تاج بارد اما بر سر آن کس که سر فرو آرد.» در کدام بیت آمده است؟

۱) چشم روشن بادمان کز خود رهایی یافتیم / در مغاک خاک تیره روشنایی یافتیم

۲) با این همه که کبر نکوهیده عادت است / آزاده را همی ز تواضع بود بلا

۳) تن پرستی زیر دست خاک می‌سازد مرا / بی‌خودی تاج سر افلاک می‌سازد مرا

۴) چون ز نخوت کنی دماغ تهی / پای بر تارک سپهر نهی

۲۱- بیت زیر با کدام بیت قرابت معنایی بیشتری دارد؟

«چو در وقت بهار آبی پدیدار / حقیقت پرده برداری ز رخسار»

۱) ز وصفش جان‌ها حیران بمانده / خرد انگشت بر دندان بمانده

۲) همه از بود توست ای جوهر ذات / که رخ بنموده‌ای در جمله ذرات

۳) زمین و آسمان از اوست پیدا / نمود جسم و جان از اوست پیدا

۴) تو در جانی همیشه حاضر ای دوست / تویی مغز و منم این جایگه، پوست

۲۲- عبارت «آن چه دارم از اندک مایه حطام دنیا حلال است و کفایت است و به هیچ زیادت حاجتمند نیستم.» با کدام بیت قرابت معنایی دارد؟

۱) عروس حضرت قرآن نقاب آن گه براندازد / که دارالملک ایمان را مجرد بیند از غوغا

۲) هیچ دانی از چه باشد قیمت آزاده مرد؟ / بر سر خوان خسیسان دست کوتاه کردن است

۳) چون زر و طاعت عزیزی در دو عالم زان که تو / با قناعت هم‌نشینی با فراغت، آشنا

۴) ما از این باطل خوران آشنا، بیگانه‌وار / پشت بر کردیم و با حق آشنایی یافتیم

۲۳- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

۱) پیایی تا کند ظالم، فراوان ظلم بر هر کس / چو بی حد گشت ظلم او، پس آن گه جانش بریایی

۲) ما بارگه دادیم این رفت ستم بر ما / بر قصر ستمکاران گویی چه رسد خذلان؟

۳) اگر تو فی‌المثل ماهی و از گردون سپر داری / به سر عمر تو را لابد زمانه پی سپر دارد

۴) ورنه در ره سرفرازانند کز تیغ اجل / هم کلاه از سرت بریابند هم سر بر سری

۲۴- مفهوم بیت «یک بار هم ای عشق من از عقل میندیش / بگذار که دل حل بکند مسئله‌ها را» با کدام بیت تقابل معنایی دارد؟

- ۱) خواهی که بیاسایی مانند سنایی تو / هرگز ز می عشقش هشیار نباید شد
- ۲) مستی و عشق حقیقی را به هشیاری شمر / نزد نادان مست و نزد زیرکان هشیار باش
- ۳) ای دل اندر راه عشق عاشقی هشیار باش / عقل را یکسو نه و مر یار خود را یار باش
- ۴) یک ره به دو باده دست کوتاه کن / این عقل دراز قدّ احمق را

۲۵- کدام دو بیت با یکدیگر تقابل معنایی ندارند؟

- ۱) گفتم زمان عشرت دیدی که چون سرآمد؟ / گفتا خموش حافظ کاین غصه هم سرآید
در دل سعدی است چراغ غمت / مشعله‌ای تا ابد افروخته
- ۲) بی‌عنایات حق و خاصان حق / گر ملک باشد سیاهستش ورق
از چشم رأفت حق یارب عنایتش باد / کز چشم رأفتش هست با اهل حق، عنایت
- ۳) رزق هر چند بی‌گمان برسد / شرط عقل است جستن از درها
چون رزق نخواهدت ز رنج افزودن / بگزین ز جهان نشستن و آسودن
- ۴) مروّت نبینم رهایی ز بند / به تنها و یارانم اندر کمند
گر از نیستی دیگری شد هلاک / مرا هست، بط را ز طوفان چه باک؟